

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การปฏิรูปการศึกษา	12
1. ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา	12
2. วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา	13
3. นโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	15
4. การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	17
5. การปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	18
การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้	19
1. ความหมายและความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้	19

หัวข้อเรื่อง	หน้า
2. กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ	21
3. กระบวนการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยา	31
4. ความหมายของการเรียนรู้	34
5. ลักษณะของการเรียนรู้	34
6. องค์ประกอบของการเรียนรู้	35
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้	37
8. กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ	47
9. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
1. งานวิจัยในประเทศ	57
2. งานวิจัยในต่างประเทศ	60
Rajabhat Mahasarakham University	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
สัญลักษณ์ที่ใช้ในนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	111
สมมติฐานการวิจัย	112
ขอบเขตของการวิจัย	112
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	113
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	114
สรุปผลการวิจัย	115
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	124
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	
ภาคผนวก Rajabhat Mahasarakham University	128
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	129
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ	138
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
2	แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดเล็ก	65
3	แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดกลาง	66
4	แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนประชากร และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนขนาดใหญ่	67
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกนนคร เขต 3 โดยรวมทุกด้านและ โดยรวมแต่ละด้าน	75
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกนนคร เขต 3 โดยรวมทุกด้านและ โดยรวมแต่ละด้าน	76
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกนนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นรายชื่อ	77
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกนนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นรายชื่อ	79

9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เป็นรายชื่อ	81
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นรายชื่อ	83
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นรายชื่อ	85
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นรายชื่อ	87
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้แบบองค์รวม เป็นรายชื่อ	89
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง เป็นรายชื่อ	91

15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นรายชื่อ	93
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นรายชื่อ	95
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามแนวทาง ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมทุกด้านและโดยรวมแต่ละด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	97
18	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุข	99
19	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้แบบองค์รวม	99
20	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง	100

ตารางที่	หน้า
21	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น 100
22	แสดงการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่จากการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น 101
23	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง 101
24	แสดงการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่จากการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง 102
25	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน 102
26	แสดงการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่จากการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน 103

ตารางที่	หน้า
27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 โดยรวมทุกด้านและโดยรวมแต่ละด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน 104
28	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้มีความสุข 106
29	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้แบบองค์รวม 106
30	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง 107
31	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น 107
32	แสดงการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่จากการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น 108

33	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง	108
34	แสดงผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมทุกด้าน	109
35	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน ตามทัศนะของครูที่ปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3	110

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงแนวการจัดการศึกษา	2
2. แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	5



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University